

STALIŠČA IN PRIPOMBE K OSNUTKU ZAKONA O DENACIONALIZACIJI

Upravni odbor podružnice SKZ-LS Ljubljana Moste Polje je na svoji seji v aprilu obravnaval med drugimi kmetijskimi problemi tudi Osnutek zakona o denacionalizaciji.

Na seji smo ugotovili, da je sedaj v družbeni lasti v občini Ljubljana Moste Polje nekaj preko 500 ha kmetijskih površin. Pretežni del te zemlje je bil odvzet kmetom v času »arondacij« (v letih od 1958-1962), ko je takratni režim izvajal politiko »socializacije« kmetijstva. Z izgovorom o arondaciji za družbene kmetijske obrate in z lažno razlago Zakona o izkoriščanju kmetijskih zemljišč je prisilo in nevdržni davčni pritiski odvzel zemljo kmetom, za katero je v določenih primerih plačal uradno določeno (zgolj simbolično) ceno. Člani upravnega odbora podruž-

nice so globoko prizadeti in razočarani nad neizpolnjenimi predvolilnimi obljubami in med sedanjimi predlogi za reševanje in odpravljanje protikmetijskih ukrepov komunističnega režima.

Iz razloga Osnutka zakona o denacionalizaciji namreč sklepamo, da zakonodajalec oziroma predlagatelj zakona določa za krivične in revolucionarne samo odvzeme kmečke zemlje do leta 1958. Iz našega lastnega primera pa vemo, da je takratni režim pobral kmetom največ zemlje na brutalen, tipično revolucionaren, boljše-viški način, z izigravanjem celo lastnega zakona, šele po letu 1958. Zato je izhodišče Osnutka zakona o denacionalizaciji za nas krivično in nesprejemljivo.

Prav tako so za nas nesprejemljivi v Osnutku zakona tisti členi, ki preprečujejo vrnitev zemlje, če je ta sedaj

vkjučena v večje komplekse družbenih obratov. Če bodo pri denacionalizaciji obveljala takšna določila, potem zakon ne bo odpravil, ampak celo ponovno uzakonil stare krivice.

Ker je zakon o denacionalizaciji šele v pripravi oziroma razpravi, menimo, da je še čas, da seznanimo s svojimi stališči vodstvo svoje Zveze. Upamo, da boste izkoristili vse možnosti, da se predlagani Osnutek zakona spremeni tako, da bo poleg prizadetih do leta 1958 pod enakimi pogoji vključeval tudi vse tiste, ki jim je bila zemlja odvzeta v naslednjih letih v času takoimenovanih »arondacij«.

Člani naše podružnice bodo odločno podpirali vsa takšna prizadevanja vodstva SKZ-LS.

FRANC GRUM

O ARONDIRANIH ZEMLJIŠČIH

Mestni odbor SKZ-LS je 7. 5. sklical razširjeno sejo ljubljanske in notranjske regije, ki so se je udeležili tudi visoki gostje. Poleg ministra za pravosodje dr. R. Pirnata, se je sestanka udeležil tudi M. Podobnik, zama pa smo čakali na M. Markežev, ki naj bi nadomeščala ministra za kmetijstvo dr. J. Osterca.

Osrednja točka seje je bil problem arondiranih zemljišč, ki v osnutek zakona o denacionalizaciji ni vključena. Po razlagi dr. Pirnata, so odborniki zavzeli stališče, da se arondirana zemljišča vključijo v zakon o denacionalizaciji, ne pa v kakšen drug zakon. Ponovno so potrdili, da se strinjajo s tem, da se krivično odvzeta zemlja vrne vsem prizadetim v naravi. Ker pa pričakujemo, da se bo proces vračanja odvijal dlje časa, so odborniki predlagali, da se zemljo prednostno vrne tistim, ki že sedaj kmetujejo.

V drugi točki so direktorji Kmetijskih zadrug na ljubljanskem območju orisali probleme s predelovalno industrijo; predvsem mlekarstvo in mesno. Na predlog direktorja KZ Ljubljana so odborniki sprejeli stališče, da niti kmet niti zadruga ne soglašata s pogodbo o odkupu mleka, ki jo je sestavila Ljubljanska mlekarica sama brez sodelovanja zadrug. Pogodbo bodo podpisali šele, ko jo bo potrdil republiški sekretariat za kmetijstvo. Kmetijske zadruge so izrazile željo po tesnejšem sodelovanju s SKZ-LS, ker jim z odvzemanjem pospeševalne službe pogrešajo stike s kmeti. Tudi pri tej točki je bilo precej kritik na račun RSKGP: tako na njihovo nedinamično ukrepanje kot na izostanke pri sestankih. Po drugi strani pa so pohvalili ministra dr. R. Pirnata, da se je odzval vabilu, kljub strokovno neena-kovrednim sogovornikom.

za MO SKZ-LS Ljubljana MATEGA STRGULEC

ODBOR SDZ V ZADVORU

V Zadrugnem domu v Zadvoru so člani SDZ ustanovili krajevni iniciativni odbor in izvolili svoje vodstvo. Sestanka so se udeležili nekateri člani izvršnega odbora SDZ Ljubljana Moste-Polje in Marjan Cerar, član republiškega izvršnega odbora SDZ in predsednik komisije za gospodarstvo pri SDZ. Cerar je najprej opisal začetke delovanja slovenske demokratične zveze in pobude za njeno ustanovitev, ki so nastale v okviru Nove revije (57. številka) in zbora kulturnih delavcev. Na volitvah v republiško skupščino ni dobila toliko sedežev, kot so pričakovali, vendar ima v vladi pomembne resorje. Da se stranka danes ukvarja s problemom identitete, pa je razumljivo, saj je kot prvorojenec demokracije prevzela najtežje breme. SDZ je namreč bila in je odprta za vse, ne glede na svetovni nazor. Cerar je poudaril, da program SDZ odpira Slovincem perspektive s prepričanjem, da je suverena in močna Slovenija mogoča le z modernim, evropskim gospodarstvom. Vodstvo stranke vrača vmešavanje v gospodarstvo: politika naj bi le omogočala razmere za dobro in učinkovito gospodarjenje. S tem namenom so obiskali podjetja in v njih zbrali prave informacije ter se zavzemali za ustvarjanje takšnih razmer, da bi mladi strokovnjaki ostali doma. SDZ podpira

Mencingerjev program privatizacije in si prizadeva za čimprejšnje odpravljanje »fantoma« družbene lastnine. Nato so člani živahno razpravljali o gospodarskih razmerah, predsednik Demosa Ljubljana Moste-Polje in mesta Ljubljane dr. Lojze Marinček pa je pozval k enotnosti stranke in strank v Demosu, s katero bi prispe-

vali k učinkovitemu osamosvajanju Slovenije. Nazadnje pa se razpravljali niso mogli izogniti tudi problemu ob letošnjem praznovanju OF. Zavzeli so se za pravno in legalno odstranitev in spremembo vseh tistih komunističnih oznak, ki imajo »vse-slovenski« pomen ter za strokovno zgodovinsko ovrednotenje NOB. To je tudi zahteva, ki so jo občinski odbor SDZ in mestni svet SDZ na slavi slovenske zastave 26. aprila v ljubljanski Filharmoniji jasno poudarili. MKB

MAROJEVIĆ HOČE DIALOG

»Dobro več narode.« je 17. aprila zvečer začel svojo razpravo predsednik Stranke za enakopravnost občanov Dragiša M. Marojević. Potem, ko je avditoriju velike dvorane Doma španskih borcev pojasnil, zakaj jih je na odru za mizo tako malo. (povabljenih je bilo kar nekaj vodstvenih ljudi iz Slovenije), vključno s predsednikom Kučanom), je v dolgem uvodnem govoru povedal vse tisto, kar je povedal že mnogokrat prej ob podobnih priložnostih. Začel je z gledno, kot se to za prvaka stranke spodobi. Občinstvu je razložil, da so Srbi v Sloveniji diskriminirani, da se jih načrtno množično odpušča iz dela, da jih »Bavčarjeva« policija pretepa in jim odvzema dokumente, da ljudem srbske narodnosti zdravniki namesto pravih injekcij vbrizgavajo vodo, in seveda, da je Slovenija »prošvercala« plebiscit. Seveda brez zahtev po dvojnem držav-

ljanstvu ni šlo, saj srbski narod ni rojen za to, da bi bil manjšina. Nekdo iz avditorija je zasluhlil ugodno priložnost, ter po razlagi svojega družinskega drevesa »zahteval« celo trojno državljanstvo. Minister za Srbe v diaspori g. Stanko Cvijan, ki je kot gost zastopal srbsko uradno stališče, je kasneje v Miloševićevem slogu potolažil navzoče, da bodo, kakorkoli že, Srbi živeli v eni državi. Avditorij, ki je bil narodnostno precej enoten, je postal vse živahnejši, to pa je po vsej verjetnosti botrovalo temu, da je g. Marojević povedal tisto, kar si v resnici misli. Ozvočenje je postajalo preglasno. Slišali smo: »Kučan i njegova mafija su same budale.« in »U Sloveniji su na vlasti kukavice.« ter »Ove stolice zaslužuju više aplavza nego oni, koji bi morali da na njih sede.« Po tej demonstraciji z gledne politične kulture je Lenart Šetinc (SDO), edini

slovenski udeleženec razprave, predsedujočega »okaral«, ter mu pojasnil, da zahteva demokracija pač malo več strpnosti. Potem, ko so nekateri posamezniki izkoristili lepo priložnost za svojo lastno politično propagando, je bilo vsega konec.

In če že moram vse skupaj pokomentirati, potem velja poudariti, da je tradicija balkanske politične kulture spet enkrat premagala evropsko. Sam Marojević obsoja slovensko vodstvo, da le-to »arogantno« zavrača vsakršen dialog z njegovo stranko, pri tem pa se najverjetneje sploh ne zaveda, da je njegov način komuniciranja na drugi valovni dolžini. In vprašanje je, če se bo njegovih tiskovnih konferenc kdaj udeleževalo več kot le peščica novinarjev, in če mu bo slovenska javnost posvečala več pozornosti. Vsekakor je on v to prepričan. IZTOK STRŽINAR

POČITNIŠKO VARSTVO

Občinska zveza prijateljev mladine Lj. Moste-Polje bo med letnimi počitnicami poskrbela, da mlajšim šolarjem ne bo dolgčas.

Organizirala bo počitniško varstvo v prostorih KS Moste-Selo v Kulturnem domu Španski borci vsak delavnik od 7. do 15. ure. Otroci se bodo zbirali do 8.30 in potem odšli na kopanje na Kodeljevo, če bo lepo vreme. Drugače pa na sprehode, ogleda, v telovadnico, igrali se bodo na igriščih in izdelovali različne izdelke.

Za hrano bo po želji in nizki ceni poskrbljeno v gostišču JAMA na Kodeljevem. Varstvo bo brezplačno. Otroci bodo prinesli s seboj le denar za hrano oz. vstopnine.

Skupaj z DPM Moste-Selo in našimi pripravljenimi vzgojitelji bomo poskrbeli za varne, vesele in pestre počitnice.

DPM Nove Fužine bo s pomočjo OZPM organiziralo počitniške dejavnosti otrok od 26. junija do 20. julija 1991 od 8.30 do 13. ure. Otroci se bodo zbirali v prostorih knjižnice Jožeta Mazovca v Novih Fužinah. Hodili se bodo kopat v športni park na Kodeljevo, kjer se bodo odvijale različne igre. Ob slabem vremenu pa bodo gledali mladinske filme, risanke, brali in se igrali. Spremljali jih bodo prijazni vzgojitelji.

Na OŠ TONETA ČUFARJA v občini Lj. Center bo Mestna zveza prijateljev mladine organizirala varstvo s pestrim programom vsak delavnik od 6. do 16. ure.

Vsem šolarjem želimo lepe učne uspehe in veliko sonca ter doživetij med počitnicami!

MARIJA BENČINA

POTOVALI BODO V NEMČIJO

Učenci 6. c. razreda osnovne šole Nove Fužine so že drugo leto zapored zmagali v Delovi akciji zbiranja novih naročnikov. Za te pridne učence bo Kompas ob koncu šolskega leta organiziral nekajdnevni izlet v Salzburg in München. Program izleta bo učencem prilagojen. Kot nam je povedal njihov razrednik Robert Prinčič, je sodelovanje razreda v taki akciji bilo koristno, saj so bili učenci motivirani, da se več učijo, kajti na izlet bodo šli le tisti učenci, ki ne bodo imeli negativnih ocen. (Besedilo in slika: Zdenko Matoz)

CENTER

vam v svojih poslovalnicah v Ljubljani (Prodajni center Moste in poslovalnicah v Šentvidu), Novem mestu in na Reki nudi:

- GRADBENI MATERIAL,
- BOGATO IZBIRO IZOLACIJSKIH MATERIALOV,
- MATERIAL ZA VODOVODNE IN ELEKTRIČNE INSTALACIJE
- VSE ZA CENTRALNO KURJAVO IN OGREVALNE SISTEME
- ELEKTRIČNO ROČNO ORODJE,
- RAZNOVRSTEN TEHNIČNI MATERIAL,
- BARVE, LAKE IN
- AGROTEHNIČNE PRIPOMOČKE

V Razstavno demonstracijskem centru (RADEC) na Letališki 1, vam nudimo:

STALNO RAZSTAVO IN SVETOVANJE NA PODROČJU:

- RACIONALNE GRADNJE,
- UPORABE IZOLACIJSKIH MATERIALOV,
- OPTIMALNIH OGREVALNIH SISTEMOV in
- IZKORIŠČANJA ALTERNATIVNIH VIROV ENERGIJE

Prav tako ugodne so cene radiatorjev, inštalacijskega materiala, humovita, gnojil, semen...

Še vedno vam nudimo nakup na 4 obroke - tudi za stanovanjske zadruge, vpis v stanovanjsko zadrugo, brezplačno svetovanje.

Z AVTOMOBILOM DO PRAGA TRGOVINE.

CENTER, Letališka 1, telefon 061/441-582

POSEBNA UGODNOST ZA BRALCE NAŠE SKUPNOSTI:

Za nakup nad 2.000,00 din in ob predložitvi tega kupona, vam bomo brezplačno oprali avto v naši avtopralnici!

